

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja oł wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Przegląd miesięczny galicyjskiej kasy oszczędności. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 2. listopada. Dnia 29. paźdz. r. b. wydana i rozślana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część IX. oddziału pierwszego z r. 1858. Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera:

- Nr. 118. Rozporządzenia ministerstwa skarbu, tudzież nadkomendy wojskowej z dnia 11. sierpnia 1858, — obowiązujące w Pograniczu wojskowem, — względem zawieszenia prawnego postępowania co do aresztu za przestępstwa celne, popełnione w Pograniczu wojskowem przez mieszkańców tamtejszych, którzy nie są w stanie zapłacić kary pieniężnej.
- Nr. 119. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 12. sierpnia 1858, obowieszczać spisz wszystkich monet, które od dnia 1. listopada 1858, mają być uważane za prawne środki zapłaty.
- Nr. 120. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 13. sierpnia 1858, względem zmienienia nazwy głównego urzędu celnego klasy II. w Stanisławowie, pełniącego ~~raz~~ funkcję kasy zbiorowej.
- Nr. 121. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 14. sierpnia 1858, obowiązujące w królestwie Galicyi i Lodomerji, w wielkiem księstwie Krakowskiem i w księstwie Bukowińskiem, względem ściągnięcia należności, wypływających z dawnego stosunku dominikalnego.
- Nr. 122. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i najwyższej władzy policyjnej z dnia 16. sierpnia 1858, — obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy królestwo Lombardo-weneckie i Pogranicze wojskowe, z postanowieniem, że §. 2 cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. czerwca 1858 nr. 88 Dziennika praw państwa odnosi się tylko do samodzielnych dyrekcji policyjnych.
- Nr. 123. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 14. sierpnia 1858, obowiązujące w krajach koronnych powszechnego terytorjum celnego, z upoważnieniem głównych urzędów celnych w Kufsteinie i Insbruku do funkcji urzędowej przy obrocie na północno-tyrolskiej kolei państwa, dotykającej linię celną (Rosenheim-Kufstein-Insbruck).
- Nr. 124. Cesarskie rozporządzenie z dnia 15. sierpnia 1858, obowiązujące w całym państwie, wyjąwszy królestwo Lombardo-weneckie, Dalmacyę i Pogranicze wojskowe, względem wymiaru eraryalnych należności drogowych, mostowych i przewozowych w walucie austryackiej.
- Nr. 125. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 20. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem wymiaru dyet dla urzędników państwa i funduszowych w walucie austryackiej.
- Nr. 126. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 23. sierpnia 1858, obowiązujące w całym państwie, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, względem poboru eraryalnych należności wodnych, tudzież pewnych należności przewozowych, jako też w królestwie Lombardo-weneckiem należności połączonych i cementowych, poczynawszy od 1. listopada 1858.
- Nr. 127. Rozporządzenie najwyższej władzy kontroli rachunkowej z dnia 7. lipca 1858, obowiązujące w Siedmiogrodzie i województwie Serbskiem wraz z banatem Temeskim, z oznaczeniem terminu, kiedy na mocy najwyższego upoważnienia z dnia 14. listopada 1857, nastąpić ma przeniesienie cenzury i ingrosacyi siedmiogrodzkich i serbsko-banackich żurnalów kameralnej kasy wydatków z głównej buchhalteryi kameralnej na buchhalteryę rządową w Hermansztadzie i Temeswarze.
- Nr. 128. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministeryami spraw zagranicznych, skarbu i sprawiedliwości z dnia 16. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem korespondencyi między władzami

cesarsko-austryackimi i królewsko-saskimi przy rekwizycjach o doręczenie not taxalnych (Sportelzetteln) osobom do zapłaty obowiązującym, które przebywają w Saxonii, a względnie w Austrii.

- Nr. 129. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości tudzież najwyższej władzy policyjnej z dnia 23. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardo-weneckiego i Pogranicza wojskowego, — z oznajmieniem, że na mocy najwyższego postanowienia z 19. sierpnia 1858, ustanowione zostały przepisy względem kwalifikacyi do sądenia przestępstw, przydzielonych do śledzenia i karania władzom politycznym i policyjnym, a oraz, że wychodzi z mocy obowiązującej rozporządzenie z dnia 30. grudnia 1854 nr. 321 Dziennika praw państwa.
- Nr. 130. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, względem obliczania należności za podwoje, kwaterek wojskowy i asystencyę wojskową na walutę austryacką.
- Nr. 131. Cesarskie rozporządzenie z dnia 30. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych wyjąwszy królestwo Lombardo-weneckie, względem przeprowadzenia traktatu mennicznego z dnia 24. stycznia 1857 (nr. 101 Dziennika praw państwa), w stosunku do uprzywilejowanego austryackiego banku narodowego.
- Nr. 132. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 25. sierpnia 1858, względem przekształcenia pobocznego urzędu celnego klasy I. w Occhiobello, w powiecie finansowym Rovigo, na poboczny urząd celny klasy II.
- Nr. 133. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 1. września 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z obwieszczeniem postanowień względem wydania nowych banknotów na 10, 100 i 1000 złotych w walucie austryackiej.
- Nr. 134. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 1. września 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych wyjąwszy Dalmacyę, względem powtórnego przedłużenia kredytu na podatek konsumcyjny dla fabryk, wyrabiających cukier z buraków.
- Nr. 135. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 26. lipca 1858, z ogłoszeniem ustanowionej za najwyższem pozwoleniem klasy dyet dla profesorów przy szkołach akuszerskich na prowincyi.
- Nr. 136. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 28. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych powszechnego terytorjum celnego, z tymczasowem upoważnieniem głównego urzędu celnego w Krakowie do dalszego prowadzenia czynności meldunkowej, rozpoczętej przez główny urząd celny w Szczakowie.
- Nr. 137. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 31. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, mocą którego uregulowane zostało w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości, wykonanie §. 13 ustaw z dnia 9. lutego i z 2go sierpnia 1850 (nr. 50 i nr. 329 Dziennika praw państwa).
- Nr. 138. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 31. sierpnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem należności od przeniesienia majątku ze strony teściów na korzyść zięcia lub synowej, albo ze strony ojczyma i macochy na korzyść pasierba lub pasierbicy.
- Nr. 139. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2. września 1858, obowiązujące w całej monarchyi, względem zastosowania nowej waluty austryackiej do istniejących opłat górniczych.
- Nr. 140. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 6. września 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem zastosowania waluty austryackiej do loteryi liczbowej.
- Nr. 141. Cesarski patent z dnia 3. września 1858, obowiązujący w całej monarchyi, względem rozpisywania podatków stałych na rok administracyjny 1859.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Trzecie posiedzenie zboru. — Sprzedaż tytoniu limitu. — Taryfa przadaży tytoniu. — Opłata korespondencyi telegrafem.)

Wiedeń, 31. paźdz. Ich Moście Cesarz i Cesarzowa przyjadą tu w poniedziałek z Ischl, a Jego Mość Cesarz odjeżdża temi dniami do Pragi.

— Dziś było trzecie uroczyste posiedzenie prowincjonalnego zboru w kościele ś. Szczepana.

— Co do limitowego, według dawnego sposobu układanego tytoniu wyszło rozporządzenie, że aż do zupełnego wyprzedania jeszcze zalęgłych po 8 wiedeńskich łutów układanych paczek tytoniu limitu, mają żołnierze przyjmować te paczki po cenie 20 centów od funta, albo po cenie 5 centów od paczki, na jednego jednak żołnierza niemoże więcej przypadać jak $1\frac{3}{4}$ funta miesięcznie. Zakaz wydany żołnierzom względem sprzedawania tego tytoniu, gdy nowa cena tytoniu limitu została niższa, obostrzono jeszcze bardziej. Pobieranie tego tytoniu po tej cenie ważnem jest tylko dla wojska, a nie dla straży policyjnej, straży finansowej i t. d.

— Ponieważ Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższą uchwałą z 3. września b. r. z powodu nowej waluty austriackiej potwierdzić regulację istniejącej taryfy sprzedaży tytoniu, przeto z dniem 1go listopada 1858 wchodzi w wykonanie we wszystkich krajach koronnych nowe taryfy sprzedaży tytoniu i tabaki, których powszechne ogłoszenie nastąpi w dzienniku ustaw państwa.

Względem znajdujących się z końcem października b. r. w magazynach i u hurtowników zasobów takich fabrykatów tytoniu i tabaki, które albo nie przychodzą w nowych taryfach, bo już nie są produkowane, albo, które według innej wagi są spakowane, niż jak przepisują nowe taryfy, postanowiono odpowiednie ceny wyprzedania.

Prawdziwych cygarów Hawanny nie dotyka rzeczona regulacja taryfy; dotychczasowe ceny hurtowej ich sprzedaży obliczono na nową walutę, a dla pojedynczej sprzedaży niepłatne ulamki zamieniono na płatne kwoty.

Władze finansowe otrzymały rozkaz przesłać organom sprzedaży nowe taryfy tudzież spisy cen wyprzedania. C. k. ministerjum finansów. Wiedeń 22. października 1858.

— *Lit. korespondencya austr.* pisze: Według postanowionej przez ministerjum handlu taryfy co do opłaty należności od depesz telegraficznych, zmniejszono je nie tylko od depeszy przesyłanych w kraju i w obrębie granic niemiecko-austriackiego zjednoczenia telegraficznego, lecz stosownie do najnowszego w tej mierze obwieszczenia zmniejszono te należności po większej części i dość znacznie i od depeszy odchodzących do dalekich krajów zagranicznych. Należności oznaczone w monecie konweacyjnej w taryfach dla Belgii, Rosyi, Turcyi, Francyi, Szwajcaryi, Anglii i t. d. oznaczono bowiem od 1go listopada 1858 w tejże samej kwocie reńskich waluty austriackiej, tak że n. p. w razie przesłania zwyczajnej depeszy do Paryża, za którą połąd opłacano 9 zlr. m. k., oszczędzać będzie można na przyszłość 45 centymów, czyli około 25 kr. m. k.

Portugalia.

(Chwile załatwienia sporu francuskiego.)

Lisboński korespondent gazety wiedeńskiej opisuje pod dniem 18. b. m. sytuację w ostatnich dniach przed załatwieniem sprawy okrętu „Charles Georges“, że margrabia de Loceté domagał się ale nie otrzymał urlopu, że zdawał się być zdecydowanym stawić opór francuskim żądaniom, póki nie przekonałby się, że musi ustąpić, że angielski poseł stawał w początku bardzo żywo w obronie portugalskiego rządu, później jednak okazywała niejaka oziębłość, że musiał otrzymać instrukcje nakazujące mu miarkować swoją gorliwość, nakoniec, że francuskiego posła przykre było położenie w stolicy Portugalii.

Hiszpania.

(Dezamortyzacya. — Równość Cyganów w obec prawa.)

Madryt, 22. października. Dziennik *Clamor Publico* ogłasza, że od czasu obwieszczenia dekretu cywilnej dezamortyzacyi zamierza ministerjum zgodnie z papieską stolicą przedsięwziąć dezamortyzacyę dóbr kościelnych.

— W prowincyi Barcelona zniesiono urząd „Alkady de Castellanos novas“, który miał osobną jurysdykcyę nad Cyganami. Cygani opłacają podatki jak inni, zatem jak inni mają równe prawo do opieki rządu.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Karawan Napoleona I. odesłany. — Budowa nowych okrętów wojennych. — Stan telegrafu atlantyckiego.)

Londyn, 28go października. Królowa przyjmowała przedwczoraj odwiedziły wdowy po Ludwiku Filipie, tudzież księcia Neumours, księcia i księżny Joinville, księcia Chartres, hrabi Paryża i Filipa księcia wirtemburskiego. Wczoraj spodziewano się w Windsorze księcia Małachowy, którego młoda małżonka po raz pierwszy przedstawi się dworowi. Równocześnie udaje się tam i książę Cambridge, a może i nowy poseł hiszpański, p. Isturiz, wręczy Jej Mości Królowej pisma swe wierzytelne.

— Sędziwy margrabia Lansdowne, który ostatnimi dniami był nieco zapadł na zdrowiu, odjechał do Broadlands, dla odwiedzenia lorda Palmerstona. Do Woolwich przesłano dnia 26. października wieczór rozporządzenie admiralicyi, którem nakazano na poniedziałek nadchodzący przyrzadzić do podróży jacht parowy „Black Eagle“, by karawan Cesarza Napoleona I. zabrał na pokład i przywiózł do Francyi.

— Liczne okręta wojenne, które w ciągu tygodni ostatnich poczęści uzbrojeno, a częścią z warsztatu spuszczo, są widocznym dowodem, że rząd terazniejszy równie dawniejszemu stara się usilnie o powiększenie floty, i że w tej mierze nie myśli przynajmniej

terazniejszym sprzymierzonym swoim, stronnikom pokoju z Manchesterze, dozwolić jakiegokolwiek koncesyi. W Chatam spuścić mają wkrótce z warsztatu paropływ liniowy, „Hood“, o 90 działach. Oprócz tego budują tam obecnie dwa inne okręta liniowe takiej samej wielkości, a to okręt „Atlas“ i „Irresistible“, przekształcają dawny okręt liniowy „Trafalgar“ o 120 działach na paropływ liniowy o 91 działach, ukończono budowę korwety śrubowej „Charybdis“, a jak tylko paropływ „Hood“ spuszcza z warsztatu, rozpocznie się natychmiast budowa nowego paropływu liniowego. Z równą gorliwością pracują nad budową nowych okrętów i po innych warsztatach okrętowych należących do rządu.

— Jak wiadomo, przerwał atlantycki telegraf, czterema wyraźnymi słowy swe długie milczenie. W jakim zaś stanie jest cały ten telegraf, podają angielskie dzienniki następujące szczegóły: Od początku bieżącego miesiąca polepszył się cośkolwiek stan telegrafu, gdyż z nowej Fundlandyi nadchodziły zupełnie wyraźne oznaki sygnałów. Naprzykład dnia 3go b. m. można było spostrzegać bardzo wyraźne sygnały jak tylko baterye połączone z telegraficzną linią. Zdawało się, jak gdyby z nowej Fundlandyi przesyłali w pewnych przerwach litery, które, jeżeli prądy w ziemi nie bardzo były mocne, można było zrozumieć bardzo dobrze, gdy jednak wzmacniały się prądy, stawały się sygnały zupełnie niezrozumiałymi. Te experymenta rozpoczęto między 12 a 1 godziną. Około 3-godziny postano do Nowej Fundlandyi depeszę magnetyczną maszyną Heuleya. Depesza opiewała, przesyłać przez 15 minut same litery „V“ jeżeli depesza zostanie zrozumiana. Na to nie nadeszła żadna odpowiedź, a nawet działania galwanometru ustały aż do dnia 8, w którym dniu nadchodziły zupełnie wyraźne zwrotne prądy „reversals“ i to od godziny 8 wieczór aż do rana dnia 9. Nie zaniebano zapytać się w Nowej Fundlandyi czy rozumiano sygnały z Anglii, na to jednak żadna nie nadeszła odpowiedź i aż do 9 godziny rano były iglice nie ruchome, o 9 godzinie zaczęły nadchodzić znowu niektóre lecz także niezrozumiałe sygnały, które nie ustawały aż do 2 godziny. Czasami były prądy tak mocne, że gdyby były słowa przesyłane, byłibyśmy je mogli czytać z łatwością. Zażądaliśmy z Nowej Fundlandyi przesłać nam słowa, jednak znowu ustały sygnały i pomimo że o 1 godzinie i 11 godzinie wieczór, i rano na dniu 11. b. m., równie jak o 2 godzinie rano na dniu 12. b. m. postrzegano niektóre sygnały, były one zupełnie nie zrozumiałe, aż między 3 a 4 godziną po południu dnia 14 przekonano się, że z Nowej Fundlandyi przesyłali słowa, lecz które nie można było zrozumieć. Wkrótce jednak ustały i te z wyjątkiem drgnięcia iglicy o północy, następującego dnia dopiero między 3 a 4 po południu przekonano się powtórnie, że przysyłają słowa, ale i tą razą były prądy ziemi tak mocne i taką mieszaninę sprowadzające, że znowu nie rozumieliśmy nic. Potem umilkły sygnały na siedm godzin, poczem znowu postrzegano część liter i sygnały bez związku. Po ponownem dwunastogodzinnem milczeniu nadeszła w ciągu jednej godziny 16 niezrozumiałych sygnałów. Między 1 a 2 godziną rano, dnia 17. b. m. czytano sygnały liter ale nie można było znaleźć żadnego związku. Taki stan trwał aż do 4 godziny, poczem aż do 11 godziny ustały działania galwanometru zupełnie. Po 11 godzinie poruszał się znowu cośkolwiek. Ale zaraz potem i przez kilka godzin była igła reflexyjnego galwanometru profesora Thomsona nadzwyczaj spokojna. A nawet prądy ziemi zdawały się spoczywać po swej bezustannej agitacyi. Między 3 a 4 godziną rano dnia 18go b. m. zerwał się nagle wiatr i dał z wielką gwałtownością. Osobliwszym sposobem zaczęły poruszać się prawie równocześnie wszystkie magnetyczne igły bardzo gwałtownie i z jednego aż do drugiego końca skali skakały z niesłychaną szybkością i siłą. Im więcej wzmagali się wiatr i wkrótce powstała burza, tem gwałtowniejsze i nie regularniejsze były ruchy iglic i te ruchy wzmagaly się albo zwalniały wraz z wiatrem.

To zmieniająco się nadejście i zniknięcie sygnałów zdaje się obalać wszystkie dotąd istniejące teorye o rodzaju wady i miejscu uszkodzenia, i tylko potwierdza się, że lina jest cała. Umówione experymenta po obu końcach nie rozpoczęły się jeszcze do dnia 19. b. m., gdyż p. Lundy, który w tym celu został wysłany do Nowej Fundlandyi, nie stanął jeszcze dnia tego na miejscu. Czy ostatnia depesza była rezultatem umówionych experymentów, dowiemy się wkrótce.

Z tych szczegółów okazuje się, że do dnia 19go b. m. nie ustalali w experymentach ani we dnie ani w nocy. A jeżeli i to wszystko będzie na próżno, natenczas nie jest to winą braku pilności lub pracy.

Francya.

(Ulgi w wydawaniu paszportów. — Powrót okrętów z pod Lisbony. — Dostawa rekrutów. — Powrót okrętów z pod Grawozy. — Oblężyny Sióstr miłosierdzia. — Rozpoczęcie kanału Suez zapowiedziane. — Kwestya prawa morskiego.)

Paryż, 28. października. Monitor wczorajszy ogłasza rozporządzenie wydane przez ministra spraw wewnętrznych do 27 podprefektów rozmaitych miejsc pogranicznych i portów morskich na korzyść podróżnych, którzy paszportów potrzebują. Podprefektów upoważniono teraz do wydawania paszportów do podróży za granicę nie tylko mieszkańcom ich okręgu, lecz także i innym podróżnym, jeśli tylko względem tożsamości ich osoby nie zachodzi żadna wątpliwość.

— Minister marynarki przyzwolił na przewiezienie załogi okrętu „Charles Georges“ do Francyi na pokładzie paropływu „Austerlitz“ i „Donauwerth.“ Obydwa parowce odplynęły z pod Liz-

bony dnia 26. października, i tylko okręt „Coligny“ pozostanie tam jeszcze do pewnego czasu.

— Dekretem z 16. października nakazano zwołanie 5870 rekrutów krajowych z roku 1857 dla floty, oddział ten tak ma być rozłożony: maszynistów 100, chłopców okrętowych 1600, robotników w portach 100, artylerzystów 860, rzemieślników przy artylerji 210, piechoty okrętowej 3000. Rekrutów tych wyprawę na miejsce przeznaczenia na początku listopada.

— Francuskie wojenne okręta mają z pod Gravozy, gdzie stoją, powrócić, na mocy zawartej teraz w Konstantynopolu konwencji, zaraz po ukończeniu regulacji granic między Francją a Czarnogórą. Rozgraniczenie ma być przedsięwzięte ile możności jak najspieszniej, gdyż ciężka zima w czarnych górach nie dozwoli pracować dłużej jak do początku miesiąca grudnia. Wymiana ratyfikacji nastąpi zatem niezwłocznie.

— Temi dniami w katedralnym kościele Troyes obchodziło obłoczniny naraz 106 młodych dziewcząt, które u Sióstr z „Notre-Dame de bon secours“ poświęcały się pielęgnowaniu chorych.

— Jak slychać pracuje obecnie francuski rząd nad regulamiem, w którym wskazane być mają na afrykańskim wybrzeżu wszystkie punkta, gdzie wolno werbować Murzynów.

— O załatwieniu sprawy względem okrętu „Charles Georges“ donosi *Constitutionnel* temi słowy:

„Żądaniom Francji uczyniono wprawdzie zadość w czasie dość krótkim, a całą tę sprawę uważać chciało za wypadek szczególny, któryby puścić już można w niepamięć. Lecz zagrabienie okrętu francuskiego, na pokładzie którego znajdowali się wolni robotnicy, wywołało ważną kwestję co do handlu niewolnikami. Zachodziła potrzeba wyszukania wypadku podobnego i postawienia dowodu, że żaden okręt, który mógł się wykazać papierami przepisami ustawa z roku 1832, miał na pokładzie swym ajenta rządowego, i trzymał się zresztą przepisów prawnych, nie może doznawać w zegludze swej żadnych trudności, i że nie podlega bynajmniej grabieży. Zdaje się, że po tem, co zaszło z okrętem „Charles Georges“, nie wydarzy się zapewne żaden wypadek, w którymby przychodziło odwoływać się do tego przykładu, lecz nie źle wiedzieć obcym marynarcom, jak daleko sięgają ich prawa i przywileje.“

— Według doniesień telegraficznych dziennika *Indépendance* oświadczył p. Lesseps na świetnym bankiecie w obec licznie zgromadzonych znakomości finansowych, że prace około kanału w Suezie rozpoczęte będą w ciągu trzech miesięcy, i że kanał ten po upływie trzech lat stanie całkiem gotowy.

Szwajcarya.

(Pismo wierzytelne komisarzy federacyjnych.)

Berna, 20. października. Z pisma wierzytelnego komisarzy federacyjnych do rady państwa w Genewie przytaczamy te dwa ustępy:

„Rada związkowa postanowiła niezmiennie ukończyć sprawę tą razą stanowczo, gdyż dłuższe i bezkarne opieranie się kilku cudzoziemców władzom związkowym mogłoby zaszkodzić powadze zwierzchności związkowych tak w kraju, jak i w obec zagranicy. Rada państwa w Genewie powinna dobrze o tem wiedzieć, że taki stan rzeczy, kiedy każdy kanton ulega rozkazom zwierzchności związkowej tylko wtenczas, jeśli to dogadza jego życzeniom, a w razie przeciwnym niezważa wcale na te rozkazy — jest tylko anarchją, i że przeto władze związkowe powinny zapobiedz dążnościom tym jak najusilniej i niezwłocznie. Spodziewamy się też, że obecność nasza w Genewie przyczyni się do spieszego załatwienia zaszłych nieporozumień.“

Po tem wyjaśnieniu wnosimy dziś powtórne żądanie, i upraszamy radę państwa w Genewie, by się oświadczyła, że za pomocą swych własnych zwierzchności i wspólnie z nami przystąpi w myśl dawniejszych postanowień swoich do wykonania punktów przyjętych na konferencyi tegorocznej, a które poszły na delatę, i sędzimy przy tem, że dobrowolnem spełnieniem tego, na co się wówczas zgodzono, utrzymana być może najłatwiej powaga kantonu genewskiego. Niepodobna tego przypuścić, by wysokie Stany genewskie miały dłużej jeszcze zaprzeczać w obec władz związkowych dopełnienia powinności lub zobowiązań swoich, a do których przynależały się chętnie wszystkie inne stany federacyjne, zwłaszcza że od Genewy więcej też nie wymagano, i teraz się nie wymaga. Odwołujemy się więc śmiało w tej mierze do patriotyzmu wysokich Stanów genewskich i ich zwierzchności, a wyglądając spiesznej i pomyślniej odpowiedzi na wezwanie niniejsze, ponawiamy wyraz itd.“

Rosya

(Reskrypt cesarski do armii kaukaskiej.)

Petersburg, 24. października. Naczelnym wódz kaukaskiej armii, jenerał-adjutant książę Bariatyński oznajmia swej armii w dziennym rozkazie z dnia 21. września, że Jego Mość Cesarz w swym łaskawym do niego reskrypcie raczył wyrazić się w następujący sposób: „Oświadczyć moim walecznym na Kaukazie, że dziękuję im za ich chwalebne usługi, że się szcycę nimi, oraz że Ja jako szef walecznych Erywanów nie mogę ukryć radości, iż tak godnie przechowują sławę mego dzielnego pułku.“ W drugim dziennym rozkazie z dnia 25. września ogłasza książę Bariatyński kaukaskiej armii, że został mianowany szefem pieszego pułku Kabardy, i przy-

pomina pułkowi z chluba, że od 1835 roku zostawał z nim stale w stosunkach.

Księstwa Naddunajskie.

(Narady względem walnego zboru.)

Według *Temesv. Ztg.* donosiliśmy niedawno, jaki był rezultat obrad senatu względem składu skuceczyny. Z tej gazety dowiadujemy się dziś, że odnośne uchwały senatu miały być przedłożone 23. b. m. księciu do sankcyonowania, poczem senat miał jeszcze oznaczyć, czyli skuceczyna ma się odbyć w Belgradzie lub w Kragujewacu, i jakie kwestye mają przyjść pod obrady. „Z całego wypadku zgromadzenia ludu“, mówi korespondent *Temesvarer Ztg.*, zależy najwięcej od tego, kto będzie mianowany prezydentem, rozumie się samo przez się.“

Turcya.

(Lord Redcliffe odjechał. — Wyprawa Omera Baszy. — Konzul angielski w Rodhos zwinął pawilon.)

Lord Redcliffe opuścił Konstantynopol na dniu 22. b. m. Najznakomitsi członkowie angielskiej kolonii zgromadzili się w hotelu angielskiego poselstwa okazać mu jeszcze raz wysokie dla niego poważanie i odprowadzić aż do brzegów morza.

— Z Bagdadu piszą pod dniem 29. września, że wyprawy Omera Baszy na arabskie plemiona, zaczynają być coraz skuteczniejsze, gdyż kilka plemion zmusił już do poddania się. Serdar Ekrem stanął obozem w pobliżu Mussaibu nad Eufratem.

— Na wyspie Rhodus zwinął angielski konzul swą banderę z konzularnego budynku, ponieważ miejscowe władze odmówiły mu zadośćuczynienia za obrazę jednego z swych ajentów.

A z y a.

(Zabiegi angielskich awanturników.)

Dziennik *Times* polecał temi dniami wyspę Borneo szczególnym względem angielskiego rządu. Holenderskie Indyje obawiały się już, że Anglicy osiedlą stale na tej wyspie, a dziennik „Handelsblad“, równie jak dziennik „Rotterdamsche Courant“ przypominał już traktat z 1824 roku, na mocy którego wyłączeni są Anglicy od wszelkich praw zwierzchnictwa albo kolonizacji na holenderskich wyspach w indyjskim archipelagu. Zdaje się jednak, że ta sprawa nie została jeszcze załatwiona. Sir James Brooke domaga się prócz skutecznej opieki wynagrodzenia 50.000 funt. sztr., za które odstąpić chce swe teraźniejsze prawa zwierzchnictwa nad Sarawakiem koronie Wielkiej Brytanii. Pogróżka jego, że jeśli Anglia nie przyjmie propozycyi, on Francji gotów jest sprzedać ten kraj, okazuje, że rząd wcale nie sprzyja tej sprawie.

Pewien Anglik nazwiskiem Wilson, któremu odpocząć nie dały wawrzyny jenerała Walkera z Nikaraguy, zdetronizował przed rokiem jednego z krajowych książąt Sumatry, (którzy utrzymali się jeszcze obok holenderskich posiadłości) Sultana Siakki, i opanował kraj jego. Ale zaledwie osiągnął najwyższą władzę, zraził krajowców swem despotycznym i gwałtownym postępowaniem. Korzystając z powszechnej ku nowemu władcy niechęci i przy pomocy kilku holenderskich oficerów zdobył zdetronizowany książę napowrót swe państwo, ale niezupełnie pewny swej przyszłości, zawarł traktat z jenerałnym gubernatorem indyjskich kolonii holenderskich, i oddał Holandji swą władzę i kraj, a dla siebie i swej familii zastrzegł tylko pensję. Holenderskie wojska obsadziły Siakkę; korsarz Wilson był jednak tak śmiały oświadczyć, że nieuznaje tego traktatu, i wpadł na nowo do posiadłości Holandji. Pobity i zmuszony do ucieczki, udał się z załobą do angielskiego rządu. Ale Anglia upatrując zapewne bezprawność w całym Wilsona postępowaniu, nie wstawiała się za nim.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 31. października. Subskrypcye na tryestyński bank komercyalny wynosiły już wczoraj o godzinie 1szej 5.832.000 zlr., zatem suma potrzebna była już przewyższona, chociaż zamknięcie subskrypcyi nastąpiło dopiero o godzinie 6. wieczór; ogólna suma subskrypcyi wynosiła wieczorem 6.462.500 zlr.

Paryż, 29. października. Dwór odjeżdża w poniedziałek do Compiègne. Pomiędzy gośćmi zaproszonymi do Compiègne w pierwszym gronie znajdują się lord Cowley i baron Rothschild. — Hrabia Montalembert oskarżony jest razem z wydawcą dziennika *Correspondant* o zamach na zasadę powszechnego prawa głosowania, na prawa i władzę, jakie posiada Cesarz na mocy konstytucyi, i na przynależne ustawom poszanowanie; prócz tego zarzucano im, że podniecili nienawiść i wzgardę ku rządowi, i chcieli zakłócić spokojność publiczną. — Gielda spodziewa się w listopadzie podwyższenia kursów. Utrzymuje się też pogłoska, że wkrótce nastąpi konwersya 4½ procentowej renty na 3%, co jednak wątpliwa bardzo, gdyż przy redukcji teraźniejszej 3% renty w roku 1852 wyrzeczono wyrażnie, że dalsza redukcya nie nastąpi przed upływem dziesięciu lat. — Zajęcie, jakie obudzała tu sprawa Mortary, ostygło już znacznie, odkąd potwierdziło się, że rodzice go nie reklamowali.

Londyn, 29. października. Poczta z Nowego Jorku przyniosła wiadomości z 16go. Podług wiadomości z Meksyku potwierdza się, że Miramon zadał klęskę [Vidaurremu.

Kurs lwowski.

Dnia 2. listopada.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	33	4	36
Dukat cesarski	4	35	4	38
Półimperyal zł. rosyjski	7	56	8	1
Rubel srebrny rosyjski	1	31	1	32
Talar pruski	1	28	1	29
Polski kurant i pięciozłotówka	1	7	1	9
Galicj. listy zastawne za 100 złr. } bez	78	40	79	10
Galicyskie obligacje indemnizacyjne } kuponów	81	18	82	-
5% Pożyczka narodowa	81	40	82	15

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 2 listopada

Oblig. długu państwa 5% 86.50; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 1/2% 77.15; 3% —; 3% —; — 2 1/2% —; pożyczka loter z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 115.35; pożycz. nar. z r. 1854 86.75 Obl. banku — Akcje bankowe 996 — Akcje zakładu kredytowego 249 Akcje kolei półn. po 1000 złr. 1745 Austr.-franc. akcje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wypłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka — Akcje kolei nadciśkiej 205 Kolej cesarszowy Elżbiety 90.60 Kolej połud. półn. komunikacyjna — Akcje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. — Akcje żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. — Akcje niższo-austr. Towarzystwa eskomprowego po 500 złr. 619.50. Galic. listy zast. 4% — Oblig. indemn. niż.-austr. 97.10; detto inych krajów koron —; detto galicj. 85.50. detto węgierskie 86.85. Amsterdam — Augsburg 87.60. — Bukareszt — Konstantynopol — Frankfurt 87.60. Hamburg — Lipsk — Liwerna — Londyn 102.50 Medyolan — Marsylia 40.90 Paryż 41. — Agio duk. ces 4.90 cent.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Świerżawski Alex., z Szczepiatyna. — Swiejkowski Leon, z Rosji — Zawadzcy Stanisław i Józef, z Szlachciniec.
 Hotel europejski: PP. Hr. Lanckoroński Teodor, z Poddubiec. — Starzyński Boj., z Derewni. — Zawadzki Nikodem, z Belzca. — Strzembosz Jan z Paryża. — Stecki Adolf, z Srodopolec. — Ujejski Erazm, z Lubczy.
 Hotel angielski: PP. Van Gothen, c. k. rotmistrz i Krätzer Edw., c. k. podporucznik, z Żółkwi.
 Hotel podolski: P. Biliński Winc., z Iwczy.

Dnia 2. listopada.

Hotel europejski: PP. Kurowski Jan, z Krakowa. — Bal Franc., z Tułgów. — Niewiadomski Tad., z Soposzyna.

Hotel Langa: PP. Janicki Wilhelm, do Beska — Illan Mikołaj, z Wiednia. — Grunes Ant., c. k. poruczn., z Żółkwi.

Hotel angielski: P. Bobrowski Karol, c. k. rotm., z Wiednia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. listopada.

PP. Chłopiński Abdon, do Gnily. — Jaruntowski Jan, z Hermanowic. — Kiedziński Julian, do Kuhajowa. — Pasławski Józef, do Przemyśla. — Szumlański Konst., do Kuhajowa. — Zgazdziński Konst., do Ulicka. — Pstrokowski Jul., do Kamieńca podolskiego.

Dnia 2. listopada.

PP. Firich Hugo, do Świdnicy. — Index Franc., c. k. podporuczn., do Kimpolungu. — Lanckoroński Teod., do Poddubiec. — Strzembosz Józ., do Kamieńca podolskiego. — Starzyński Boj., do Derewni. — Szczepański Kaz., do Lubienia. — Terlecki Fel., dz Woli Sokolowskiej.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. i 31. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323.43	+ 3.6°	88 0	północny	sl. pochmurno
2. god. po poł.	325.41	+ 4.6°	90 3	"	mier. deszcz
10. god. wiecz.	327.63	+ 2.6°	88 9	"	" "

Wysokość deszczu 0...41.

7. god. zrana	329.31	- 0.1°	88 3	północny	sl. pochmurno
2. god. po poł.	329.74	+ 0.4°	73.9	"	" "
10. god. wiecz.	330.43	- 1.2°	70 5	póln.-wsch.	" jasno

W nocy deszcz 0...10.

TEATR.

Dzisiaj na scenie polskiej: „Barbara Radziwiłłówna“, tragedia w 5 aktach A. Felińskiego.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY stanu galicyjskiej kasy oszczędności

z dniem 31. października 1858.

Stan czynny.

Gotowizna	złr.	4.053	kr. 30	den. 1
a) nieulegające kursowi i płatne za okazaniem	"	30.000	" —	" —
Papiery publiczne: b) z terminem najdłuższym sześciu miesięcy	"	317.075	" —	" —
c) sprzedajne po kursie	"	219.590	" 25	" 3
Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90	"	332.048	" —	" —
Weksle: których terminu nie nadeszły	"	121.500	" —	" —
Pożyczki hypot.: a) ziemskie	"	1,769.526	" 30	" —
b) miejskie	"	740.354	" 5	" —
Rachunek różnych osób: drobne należności i niedobory	złr.	23.325	kr. 17	den. 3

Stan bierny.

Wkładki na książeczki: było z końcem zeszłego miesiąca	złr.	3,300.584	kr. 29	d. —
w m. b. włożyło 814 stron	złr.	91.469	kr. 45	d. 1
" w wyplacono 691 stronom " 136.320 " 25 " —				
Przewyżka zwróceń	złr.	44.850	kr. 39	d. 3
Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych mają			złr. 3,255.733	kr. 49 den. 1
			4.475	" 20 " 1
Ogóły	złr.	3,534.147	kr. 31	den. —
Odjąwszy sumę mniejszą od większej	"	3,253.534	" 27	" 1
Przewyżka surowa stanu czynnego stanowiąca fundusz do rozliczenia się w końcu roku ze stronami z należnych im prowizyj	"	250.613	" 3	" 3

Lwów, dnia 31. października 1858.

Od Dyrekeyi galicyjskiej kasy oszczędności.

KRONIKA.

Znany zaszczytnie malarz tutejszy, pan Alexander Raczyński powrócił do Lwowa po kilkuletnim pobycie za granicą, i przywiózł kilka nowych prac swego pędzla. Miłośnicy sztuki malarskiej mogą oglądać je w nowourządzonej pracowni tego artysty w domu niegdyś Chołoniewskiego obok gmachu Namiestnictwa w oficynie na 1. piętrze od 9. do 1. godziny zrana.

— W Barańczycach wielkich, w obwodzie samborskim zniszczył ogień — jak mówią podłożony — na dniu 19. października dworską stodołę z całym zbiorem tegorocznym i różnymi sprzętami gospodarskimi. Zboże było asekurowane.

W tym samym obwodzie był 10. z. m. pożar w Mużyłowie, gdzie zgorzało 5 domów włościańskich z budynkami gospodarskimi i całym tegorocznym plonem, a 13. z. m. w Zastawcach, gdzie spłonął 1 dom włościański. W pierwszym miejscu miał być ogień przypadkowy, w drugim podłożony.

— W pobliżu ołomunieckiej piwiarni, pisze Wiéd. gaz. zrodziła jabłoni po raz drugi jabłka znacznej wielkości, które zupełnie dojrzały. Wszystkie te jabłka oberwano i rozesłano rozmaitym osobom za osobliwość.

— W Piemontkiem sroży się gwałtownie ospa, szczególnie pomiędzy dorosłymi. Obradujący właśnie kongres medyczny w Acqui, zważając zbyt częste wypadki tej słabości, których większa część śmiertczą się kończy, uznał jednogłośnie konieczność powtórnego szczepienia ospy i postanowił, zalecić rządowi wydanie stosownych rozporządzeń.

— Marszałek Pelissier zatknął na szczycie swego domu w Londynie trójkolorową chorągiew francuską i to na tak wysokim drzewcu, że widać ją z obu końców Hydeparku. Ktoś z prywatnych zwraca w dzienniku „Times“ uwagę na tę „nowość dyplomatyczną“ i zapewnia, że publiczność witała w szczególniejszy sposób ten sztandar.

Rozmaitości nr. 44.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Polityczne stosunki Abissynii.
2. Zbiory archiwalne. Biskup przemyski upomina radę miasta Krosna, abh heretyków karała i nieposłusznych w mieście nie cierpieła.
3. Związki państw w Ameryce północnej.